

NORSK ROKLUB

E. V.

BERLIN

1907 · 1932

FORORD

Eftersom tidspunktet for Norsk Roklub i Berlins 25 års jubileum nærmet sig, fremkom der ønske om at der til jubileet måtte bli utgitt et mindre festskrift. På anmodning har flere av de gamle medlemmer vært så elskverdige å meddele en del erindringer fra sin medlemstid. På grunnlag av disse bidrag og det materiale som finnes i klubbens arkiv har man forsøkt å gi et bilde av roklubbens historie fra den første begynnelse til nu.

Når festskriftet nu foreligger ferdig, er det styret en kjær plikt å rette en hjertelig takk til alle som har bidratt til utgivelsen. Vi takker de gamle medlemmer som på en så elskverdige måte har etterkommet vår opfordring til å berette om sine erindringer fra den tid de var aktive roere i klubben. Videre retter vi en hjertelig takk til dem som har strevet med de forberedende arbeider og den endelige utarbeidelse av skriftet, særlig herrene Leiv Hesstvedt, David Hansteen og Torkell Ruud, som alle har nedlagt et stort arbeide. Spesielt må fremheves herr Hesstvedt som ikke bare ved et stort personlig arbeide, men også ved sin økonomiske støtte har muliggjort utgivelsen av jubileumsskriftet. Sist men ikke minst takker vi på det hjerteligste herr redaktør dr. Rolf Thommessen, «Tidens Tegn», som støttet saken ved å stille samtlige klisjéer gratis til disposisjon.

Styret.

Arkitekt Chr. Munthe av Morgenstjerne.

Minister Th. v. Ditten.

Ingeniør Vilhelm Ortved.

Klubbhuset.

LITT HISTORIKK

Norsk Roklub i Berlin E. V. har æren av å være den eneste utenlandske roklubb i Tysklands hovedstad. Den blev offisielt stiftet den 25. januar 1907, men egentlig var klubben eldre. Skjønt klubbens tilblivelse skyldes trangen til å dyrke den herlige rosport, er den i like høi grad en frukt av de begivenheter som hendte i Norge på den tid, nemlig unionsopløsningen. «Tiltaket hadde betydning på dette tidspunkt, da det gjaldt å samle den norske koloni etterat denne var blitt hjemløs, gjennom oppløsningen av den norsk-svenske forening,» forteller minister Th. v. Ditten i et brev til klubben.

I 1905—06 var en del nordmenn medlemmer av Märkischer Ruderverein. Senere kjøpte de egen båt og leide en plass i Grünau. De ledende var: Ing. Harald Michael Bucher, Klaus Hansen, ing. Alfred S. Høy, Hysink, Nicolai H. Knudtzon, dansken Ortwed, journalist Oluf Høy, arkitekt Skagen, arkitekt Arne Eide, ing Guttorm Brekke og ing. Finkenhausen. Ing Nicolay H. Knudtzon var formann i Grünau, og etterfulgtes av dansken Ortwed, som blev betraktet som full-god nordmann.

Det var meget hyggelig i Grünau, men savnet av kameratslig samvær innen 4 vegger meldte sig, drømmen om eget klubbhus skjød frem og det blev snart alvor av tanken.

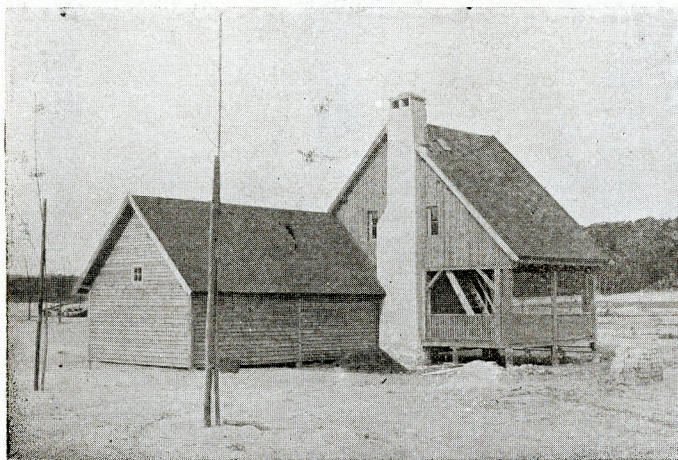
Under ing. Ortweds formannstid modnedes planen om å bygge eget klubbhus. Han var den drivende kraft i arbeidet. Man bestemte sig omsider for en tomt ved bunnen av et innløp fra Spree ved Dämmeritzsee. Tomten var langt fra ideell. Grunnen var nemlig sumpig og var lavt beliggende så

Fra pionerenes dager.

der alltid var fare for oversvømmelse når der var høivann i Spree. Men til tross for alle betenkeligheter og advarende røster var lengeslen etter å få sitt eget hus nu så stor at man bestemte sig for dette grunnstykke, som næsten var en sandørken. En god egenskap hadde den imidlertid og det var at prisen var overkommelig, nemlig M. 2000 — og at eieren, Rapmund, var villig til å la kjøpesummen bli stående som panteobligasjon i det fremtidige klubbhus.

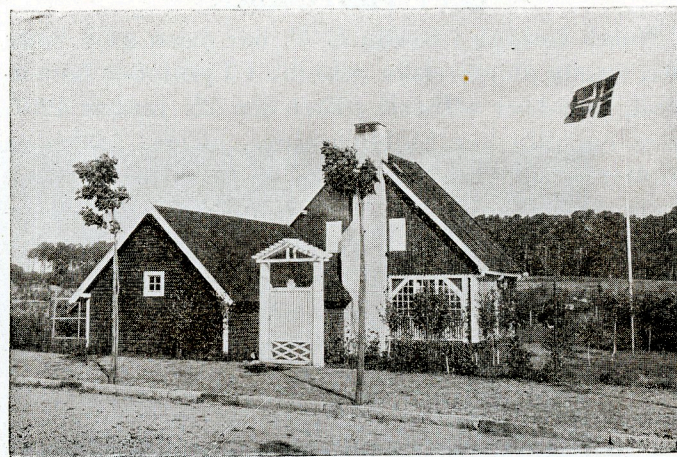
Vanskelighetene meldte sig imidlertid raskt. Roklubben var nemlig ikke myndig, og kunde derfor foreløbig ikke selv kjøpe tomten, men måtte la sig representere av en verge. Som sådan fungerte formannen Ortwed. Han fikk håndgitt tomten på den betingelse at den skulde gå over til klubben så snart den var lovlig innregistrert i Berlins foreningsregister. Ved hjelp av en notar blev statutter

Nybygg.

utarbeidet, hvilke opfylte lovens krav til E. V. (Eingetragener Verein.) Den 27. februar 1909 blev klubben en juridisk person og kunde i eget navn overta sin eiendom. Medlemmene bestod den gang mest av studenter som ofret så meget de kunde av sine knappe månedspenger. De fikk også støtte av den norske koloni, men det er klubbens æresmedlem, minister von Ditten, som i det hele tatt har satt klubben i stand til å få sin egen eiendom i Spree-strasse 1/3 i Hessenwinkel.

Derefter blev nu utskrevet arkitektkonkurranse og arkitekt Eide forteller herom: «Til å bedømme de innkomne utkast blev undertegnede opnevnt til jurymann, og konkurransens utfall var at arkitekt Morgenstierne vant premien, som bestod av en rød porselensvase til 40 mark. Arkitekt Morgenstiernes seier hadde den skjebnesvangre følge for ham at

Det ferdige klubbhus.

han blev valgt til klubbens arkitekt, d. v. s. gratis-arkitekt.»

At vi overhodet blev satt i stand til å bygge skyldtes vår populære og alltid omsorgsfulle minister von Ditten, som stillet de fornødne midler, M. 3000 til disposisjon for klubben. Men ministeren nøiet sig ikke med dette, ved enhver leilighet ydet han sin støtte, han blev klubbens store beskytter. Kronen på verket satte han ved senere å eftergi klubben hele dens gjeld. Roklubben har prøvd efter beste evne å vise sin takknemlighet, ministeren er blitt utnevnt til klubbens æresmedlem, dens eneste.

Desverre måtte Ortwed, denne høit fortjente og energiske formann, fraflytte Berlin allerede under byggingen av klubbhuset. Han fikk således ikke selv nyte frukten av sitt intense arbeide for den Norske Roklub i Berlin.

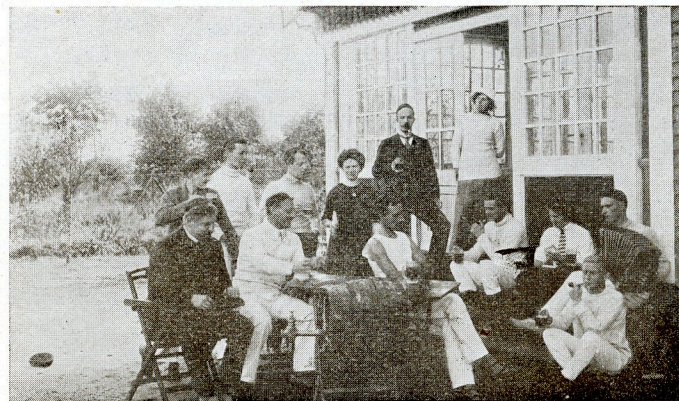
Klubbhus og have idag.

For de nevnte M. 3000 gjorde Morgenstjerne, som i mellemtiden hadde overtatt formannsstillingen etter ing. Ortwed, det kunststykke ikke alene å bygge, men også å innrede klubbhuset.

Men så nøiet han sig ikke bare med å utføre tegningene gratis. Han konstruerte de berømte stativsenger og gfløi også Berlin rundt og tigget sig til alle hånede utstyrsgjenstander hos de store firmaer til «Selbstkostenpreis».

Efter byggearbeidets slutt konstaterte byggmesteren Habel at han hadde tapt stygt på opførelsen. Da huset var ferdig 1909 trakk Morgenstjerne sig tilbake som formann, og reiste da hjem våren samme år.

Harald Michael Bucher, der helt fra klubbens begynnelse hadde vært en av de ledende medlemmer, etterfulgte Morgenstjerne som formann. Det var ham som tidligere i Grünau hadde gitt ideen til vår vellykkede klubblue — den røde telemarkslue.

Gamlekarer med gjester.

I den første tid var Ellerhusen viceformann. Han blev i 1909 etterfulgt av den tyske arkitekt Draeger, som ved sin norske hustru følte sig bundet til nordmennene med meget sterke bånd, og som viste sin store interesse for klubben på mange måter. Arkitekt Draeger var uten avbrytelse viceformann i 5 år, helt til 1914, da han drog i krigen. I 1911 blev Bucher etterfulgt av arkitekt Henrik Halding som var formann helt til 1916. Halding nedla i disse år et enestående arbeide for klubben.

KRIGSTIDEN

De første krigsår gikk klubblivet sin vante gang. Medlemsantallet holdt sig godt oppe. 1916 viste endog et medlemsantall på 34, som må betegnes som rekord. Men eftersom krigen drog ut i langdrag holdt smalhans sitt inntog i roklubben og medlemsantallet sank sterkt. Vi gjengir et stemningsbillede tatt fra dagboken påsken 1917:

«Til alles store glede var månen også denne påske, — til tross for våre bekymrede næringssorger — god og full. Den strålet bak et medlidenhetens slør sin velnærede fullkommenhet utover vikingenes magre og skranglete skikkelser. O måne, du anet nok ikke at de samme 5 vikinger den neste dag pløiet Sprees iskolde vann med taktfaste åretak. Den som smiler sist, smiler best. Husk det du måne. Takk din gud at solens lys forblindet ditt bleke åsyn, ellers hadde du bleknet for det stolte syn av nordens unge vikinger, som strakte sine stålsatte lemmer i vårluften og nød solens energistrøm, som vekket den sovende jord til nytt liv. Det knaket i alle lemmer og appetitten steg i en uhyggelig grad, som stod i en stor motsetning til de hjemlige kjøttgryter.»

Det gode kameratslige forhold som alltid har hersket i klubben gjorde sig også i denne tid gjeldende. Matforrådene blev alltid delt hvis en hadde mere enn den annen.

Dr. ing. Rafn overtok i 1916 formannshvervet efter arkitekt Halding, som da hadde fungert i 5 år i trekk og hadde innlagt sig en overordentlig stor fortjeneste av klubben.

I 1917 blev klubben hjemsøkt av tyver, som tok de matforråd som var gjemt i skapene i 2nen etasje. Ellers hadde ikke tyvene forgrepet sig på noget annet. Teppene lå den gang til opbevaring i nærmeste vertshus, hvilket de også fortsatte med en tid fremover.

I 1918 var der atter innbrudd i klubbhuset og der blev stjålet en del klær etc. og i kjøkkenet var alt spiselig forsvunnet.

Den 25. januar 1917 feiret roklubben sitt 10 års jubileum med en festlig tilstelning i Hotel Atlas. I tiden 1916/1917 efterfulgtes dr. ing. Rafn av dr. dipl. ing. Sigurd G. Kahrs og senere ing. Frithjof Falk som formenn. I denne vanskelige tid fungerte den daværende direktør for det norske reisebyrå i Berlin, W. J. Wilhelmsen, som viceformann og nedla et stort arbeide for klubben.

De siste krigsår var for klubben en meget vanskelig tid. Medlemsantallet gikk sterkt tilbake, men de få tilbakeblevne gjorde sitt for å klare klubbens løpende utgifter.

INFLASJONSTIDEN

Det første fredså 1919 var det vanskeligste for klubben. Der var bare en 4—5 medlemmer og disse hadde vanskeligheter med å klare klubbens forpliktelser. Man blev dessverre nødt til å rette en appell til de tidligere medlemmer hjemme i Norge om å trede støttende til. Venner av roklubben i Oslo hadde da et møte hvor en rekke eldre medlemmer av klubben kom overens om å tegne sig som livsvarige medlemmer. I forbindelse med dette møte, hadde man fått inntrykk av at interessen for roklubben var så stor at man innbød til en fest på Grand hotell. Tilslutningen var overraskende. Ca. 120 medlemmer var til stede på festen i Roccosalen. Der innkom mange til dels betydelige bidrag, som med et slag befriet klubben for alle økonomiske sorger. Bl. a. blev klubben satt i stand til å innløse panteobligasjonen på M. 2000, som nu var forfallen.

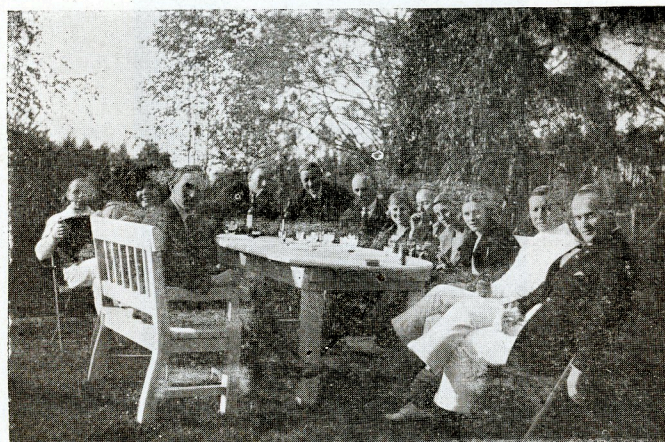

Sommeren 1913.

Roklubben er disse bidragsydere stor takk skyldig for den offervilje de viste ved den anledning. Trist er det at størsteparten av de betydelige fonds klubben hadde i sin besiddelse gikk tapt under inflasjonen, men denne skjebne deler jo Norsk Roklubb med hele det tyske folk.

Ing. Frithjof Falk etterfulgtes i 1918 av prokurist T. Lochner Tallaksen som formann, hvilket hverv han innehadde til 1921. Han var i denne vanskelige tid en usedvanlig dyktig mann for klubben, og har ved delvis store gaver og forøvrig et interessert og fortjenstfullt arbeide bidratt til å holde klubben oven vanne.

I 1920 begynte det så igjen å bli livligere i klubben og medlemsantallet steg. Som formann etter Tallaksen fulgte dr. ing. Wilh. Jensen, fra juni og året ut. I 1922 overtok Hans Korsan Aarøe for-

Der er kommet gjester.

mannsstillingen. På sin joviale og gemytlige måte hadde han et utmerket lag med gutta. Han frabad sig gjenvalg i 1923, men er fremdeles et aktivt og meget interessert medlem.

I dette år kom dipl. ing. Haakon Kollbye, som før og under krigen hadde vært et interessert medlem, tilbake til Berlin. I 1923 blev han valgt til formann og virket helt til 1928, til stort gagn for klubben.

Kollbyes samtidige i klubben satte umåtelig stor pris på ham. Ikke alene var han først når det gjaldt arbeide i klubben, men han var også den gjeveste roer, den selvskevne stroke, og «kona» sies å ha vært en av de beste styrmenn klubben har hatt. Kollbyes reiste til Norge i 1928. Klubben holdt en avskjedsfest for dem, de blev takket for alt sitt arbeide, og der blev gitt uttrykk for det savn der vilde opstå efter dem.

Kollbye og frue.

Som viceformann efter direktør Wilhelmsen fulgte i 1917 direktør Fossum. Han var den som i lengst tid hadde et offisielt hverv i roklubben, idet han i 9 år fungerte som viceformann, sekretær og kasserer. Det er betegnende at klubben fremdeles rådfører sig med Fossum før bestemmelser av viktighet for klubben blir fattet.

I årene 1920 til 1930 varierte medlemsantallet mellem 20 og 30.

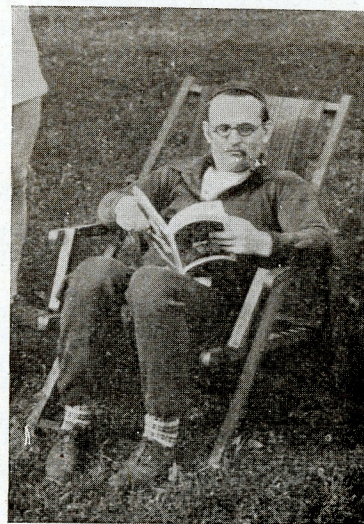
Å efterfølge Kollbye som formann var ingen lett oppgave, men det lyktes dipl.ing. Wilh. H. Ulleberg, som i 1929 overtok formannsstillingen å skille sig fra sitt hverv på en dyktig måte. Han hadde vært medlem siden 1922 og viste alltid stor interesse for klubben og rosporten.

I 1927 blev konsulatsekretær Harald Jacobsen viceformann efter Fossum, og i 1930, efterat Ulleberg hadde forlatt Berlin, fungerte han også som formann. Skjønt Jacobsen som har vært medlem siden 1921 allerede hadde nedlagt et betydelig arbeide for klubben som medlem og viceformann,

mottok han i 1931 valg som formann. Han er i besiddelse av de forskjellige egenskaper som en formann trenger. Samtidig med at han forstår å oprettholde respekten og disiplinen, er han en god kamerat og ualmindelig avholdt.

Viceformann i 1931 var dipl.ing. Philip Hauge, som ved sitt vinnende vesen og gode humør gjorde sig meget populær.

At Norsk Roklub i Berlin har kunnet opnå den respektable alder av 25 år, og har kunnet bestå til tross for krig og inflasjon, skyldes for det første minister von Dittens storartede hjelp fra begynnelsen av, men klubbens medlemmer har også vist stor offervilje og arbeidsiver. Dessuten må nevnes den støtte, som tidligere nevnt, medlemmene av den norske koloni i Berlin, og eldre medlemmer i Norge

«Jacob», den nuværende formann.

har ydet klubben. Det må være tillatt å nevne navn som: Generaldirektør Schipmann, ing. Jens Knudsen, generalkonsul Schuckardt, ing. A. M. Ericksen, ing. M. Wiig og ikke minst konsul Smith, som alltid har vist roklubben og dens medlemmer stor sympati og velvilje.

Klubben er nu gjeldfri, men huset som nu er 23 år gammelt, viser tross all omsorg tydelig tegn på skrøpelighet. Grunnen synker stadig og 2 ganger har man måttet heve huset. Vinteren 1930/1931 blev grunnstykket oversvømmet og man kunde padle omkring i båthuset. Huset sank og luter nu en del fremover. Der arbeides derfor nu iherdig med planer om engang i fremtiden å få et nytt hus. Den første lille begynnelse er alt lagt, man er begynt å samle til et byggefond. Det er langt til målet, — men det er håp om at det kan nåes.

HUSET

Huset blev ferdig i 1909. Den åpne første etasje blev senere innebygget til en glassveranda. Denne blev fra nu av i ethvert fall på den varmeste tid av sommeren mest brukt som opholdsrum, og 2nen etasje blev sove- og avklædningsrum. I 1ste etasje er storstuen med peis, langbord og benker.

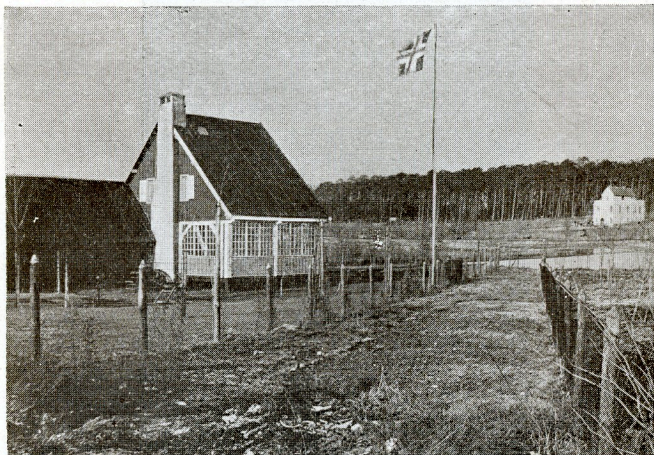
I 2nen etasje er der også peis, langbord med benker og høvdingesete. En trapp som kan løftes og senkes fører op til loftsetasjen. Her er der 4 faste køier i motsetning til køiene i 2nen etasje som må settes op. I alt byr klubben på soveplass til 20 personer.

De meget originale billeder i 2nen etasje er utført av Øivind Hegtveidt.

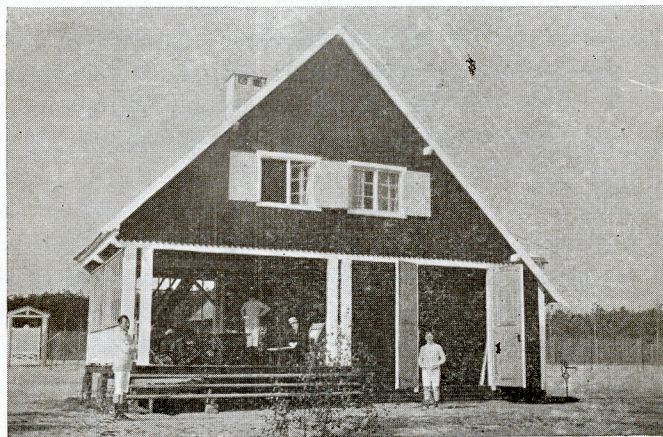

Ved morgenkaffen.

Ved årsskiftet 1913/14 erhvervet roklubben i tillegg til sitt ca. 1073 m.² store grunnstykke tomten Spreestr. 1, en smal stripe som strakte sig fra gaten og helt ned til vannet, på høire side av den gamle tomt sett fra gaten. Også her var det minister von Ditten som trådte støttende til, idet han overtok dekning av gebyrer og skatt ved erhvervelsen av det nye stykke land, og i alle år betalte rentene for den panteobligasjon som hvilte herpå (kjøpesummen) helt til den blev innløst i 1920.

I ensom majestet.

Klubbhuset med åpen veranda.

«Fram»s dåp.

Paddelbåtene innvies.

BÅTER OG BÅTHUS

De første båter som blev anskaffet var toeren «Lom» og enkeltfirreren «Skum» og «Pil». De blev allerede anskaffet da båthus blev leiet i Grünau. «Pil» er klubbens hurtigste båt.

Arkitekt Draeger skjenket så i 1912 3 paddelbåter. Den 25. mai 1913 skjenket den populære generalkonsul i Berlin på den tid, Schuckardt, enkeltfireren «Fram», som alltid har vært ansett som en av klubbens beste båter.

I krigens år 1917 øket klubbens flåte med en singlesculler som fikk navnet «Gjøa». Midler hertil blev gitt av private bidragsydere med minister von Ditten, ing. Monrad Wiig og en del gamle medlemmer i Norge i spissen. «Gjøa» er kanskje den båt som det alltid har vært mest rift efter. Den kan efter ønske brukes som «Einer mit» eller «Doppel ohne». I 1923 forænte disponent Leiv Hesstvedt klubben singlesculleren «Nøkk».

Efterat paddelbåten «Alken» i 1928 oplevde sitt endeligt på bålet, gammel og mett av dager, er det nu «Skarv» som er enerepresentant for paddelbåtene. Med sin smukke høirøde farve og flotte fasong egner den sig ypperlig for «Pärchen» eller andre som måtte komme på besøk. En av dens viktigste funksjoner er imidlertid å tjene som farkost for reisen efter øl.

Båthuset støter op til huset og er meget rummelig. Her har hver båt sin plass, 3 stykker over hverandre langs begge langvegger og paddelbåten i midtgangen. På tverbjelkene under taket har årene til de forskjellige båter sine bestemte plasser. Gulvet er

cementert, hvorved renholdet lettes. I båthuset finnes også klubbens vedforsyning, haveredskaper og verktøi.

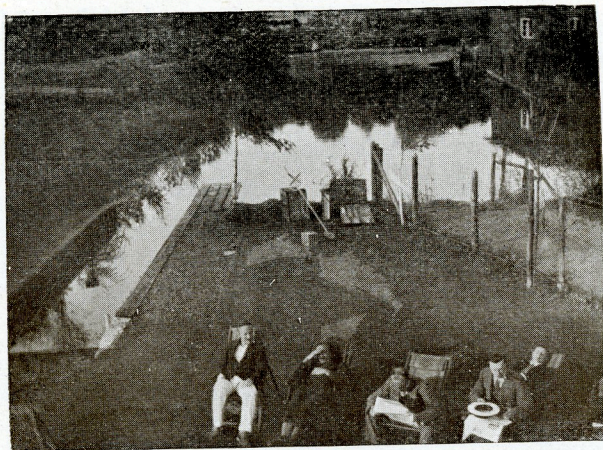
KJØKKENET

På hver side innenfor inngangen til båthuset er kjøkkenet, som allerede fra begynnelsen blev innredet her. Man måtte i de første årene nøie sig med primusapparater og belysningen blev besørget av petroleumslamper. I 1915 fikk man vannledning, og først i 1916 blev der innlagt gass såvel til kokning som til belysning. På den ene langvegg blev der i sin tid malt et stort grisetryne. Et advarende eksempel på uorden.

Her finner vi kjøkkenbenken og hyller med kjørlar, kar, glasser, skaffetøi etc. Dessuten et matskap med gitter for, og en hylle for medlemmenes private matbokser. På veggen rett overfor på den annen side av inngangen henger stekepannene i rad og

Fra kjøkkenregionen.

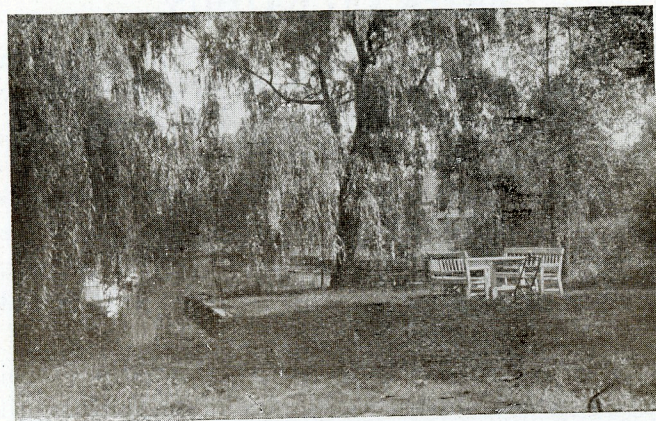
Haven 1913

rekke, ordnet efter størrelsen. På benken under står 6 gassapparater, på hvilke der i årenes løp er blitt laget mange underlige retter.

At ikke alle medlemmer er like heldig med sine husholdningsdisposisjoner i sommervarmen, fremgår av et brev fra et tidligere medlem hvori han forteller: at man en mørk natt kom inn i båthuset og fikk se et fosforlys inne i kjøkkenskapet. Det viste sig ved nærmere eftersyn å være en «fersk» kotelett som en av gutta hadde anskaffet sig til næste dags middag.

HAVEN

Medlemmene opholder sig så meget som mulig ute. Hvis de ikke er i båt, er haven et kjærte opholdssted, hvor de i de vakre omgivelser kan slikke sol og hvile sig. Langs veien står syren- og jasmintrær. Ellers i haven er der bjerk og pil, og langs gjerdet

— og nu.

til naboeiendommene er der blomsterbed. Opper huset, slik at den dekker hele storstuveggen, slynger villvinen sig og rammer inn vinduene.

Samtlige trær og busker til grunnstykket blev skjenket av medlemmenes kvinnelige pårørende og det er interessant å legge merke til hvorledes trærne er vokset i de forløpne 25 år. Særlig henledes oppmerksomheten på den pilens vekst som står like ved vannet. På hosstående fotografi sees pila som en liten busk ved kanten (bjerketreteet til venstre). På det annet billede, som er tatt i 1931, har pila nådd en anseelig størrelse. Bjerketreteet blev flyttet.

Foran pila var i tidligere år fortøiet en rokasse, som spesielt blev benyttet til instruksjon av dem som var mindre befarne i den edle rokunst. Som det gjerne går den slags apparater som er ei blott til lyst, var «kassen» en foraktet tingest, men den gjorde allikevel adskillig nytte.

ROTURER

Såsnart båtmateriellet er i stand om våren, begynner de første turene, ikke lange til å begynne med, men økende etter hvert for at roerne kan komme i trening til pinsen, da de fleste drar på langtur. «Dagene etter pinse gikk man som regel omkring som halvdøde av overanstrengelse. På et stort ball 3dje pinsedag måtte vi be damene ikke ta for fast om armene våre, så vondt gjorde det,» skriver Justus L. Reimers.

På grunn av at klubben ligger temmelig langt fra byen og at medlemmene også ofte skifter, har roerne aldri kunnet drive noen virkelig skarp trening. Klubben har derfor aldri deltatt i noen offisiell kapproning. Men dette har ikke kunnet forhindre at der allikevel har vært drevet både god og hård sport.

Rosesongen varer ca. 6 måneder alt eftersom værforholdene er, og i løpet av denne tid blir der tatt en rekke forskjellige turer.

I følgende beretning av David Hansteen er beskrevet noen av de turer roerne helst tar:

«Vi har hatt en god frokost ute i haven og har fått i stand 3 firerlag. Båtene ligger der nu ferdig til start. Vakkert brunlakkert med roerne i hvite trøier, røde klubbluer, og det norske flagg i hver båt.

Alle mann klar? Legg ut! Ro vekk!! Tre korte tak og så styrer «Pil» ut fra klubben med lange rolige tak, fulgt av «Fram» og «Skum». Styrbord strekk! Bakbord skåt! Vi kommer inn i kanalen og under broen.

Langsomt! Eneren holder utkik! Nu kommer vi inn på Spree og coxen hilser galant til høire og ven-

Legg ut!

stre breidd eftersom vi kommer forbi gamle be- kjente. Der har vi Mende og familie, som alle er kommet ut fra kaféen og vinker. På den andre siden vinker også gode venner. Et par roere lurar sig til — uten å ødelegge takten — å hilse hjertelig med hånden for egen regning. Vi kommer ut på Dämmeritzsee og stryker avsted med jevn og stø fart, forbi et yrende badeliv langs stranden, seilbåter motorbåter, robåter og paddelbåter.

«Pil»s lag ligger først og det består av gode roere. Allikevel det er en uke siden siste rotur og rytmen skal igjen innarbeides og laget sammenarbeides. Coxen begynner derfor sine instruktive bemerkninger som ansporer roerne og etter hvert får båten til å skjære vannet som et levende vesen.

Langt frem på sleiden! Følg formannens bevegelser. Derr — vekk. Derr — vekk. Langsomt tilbake

Medlemmer fra siste sesong.

på sleiden! Toer er for sen i vannet!! Årene fort fra livet! Rett i ryggen gutter! Derr. Følg stroken! Med slike og lignende utrop går det nu en stund og om en stund er det kun én takt, rytme, åreføring og stil i båten. Det er en særlig fornøielse hver gang vi kommer under en bro å høre de skarpe smell av åreslagene.

Vi er kommet forbi Erkner med sin tjærelukt og kommet ut på Flakensee. Istedenfor å ro til Woltersdorfer Schleusse eller dra båten over land for å komme videre til Kalksee og Krämersee med sitt krystallklare kjølige vann, fortsetter vi heller gjennom Alt Löcknitz med Robinson Insel til Werlsee Insel. Her tar vi et deilig bad sammen med de to andre båtlag og drar så videre, forbi Grünheide til Tjommivika. Etterat ha badet og øllet på restauranten og tat en smøg begynner vi på tilbaketuren.

Nu bærer det hjemover mot kjøttgrytene og en ubendig trang til riktig å ta i og la kreftene få en

Båttransport over land.

dyst gjør sig gjeldende. Der kommer en firer for full fart, med stramme roere og cox i hvit jockey-lue. De haler innpå oss og går forbi. Skal vi nu ta dem? Ja, klem på. Følg stroken, karer! Takt! Å, ta i. Vis dere er vikinger! Å, spenn godt fra! Sjøen fosser for baugen. Takten er satt op i et vilt tempo. Bare der ikke blir nogen «Krebs». Alle muskler er spent og nu er det bare én vilje og én tanke — å slå de andre. Nu farer vi avgårde side om side, begge lag fylt av en voldsom spenning. Nu presser vi oss langsomt, næsten umerkelig, men sikkert forbi og får etter hvert en båtlengdes avstand. Det er som 2 stormfugler som kjemper mot vinden med fortettet kraftanspennelse. Hvis vindeslagene sakner og kraften minskes er kampen tapt. Vi merker det begynner å rønne på, men holder motet oppe, opmuntret av coxens: Gi dere ikke, gutter, vis dere er nordmenn! Nu bøier vi ned Spree. Men hvad er det? Den andre båten skal en annen vei og drar rett frem. De

Pinsetur 1931.

2 coxer hilser oprømt og kameratslig med hånden til hverandre, og så fortsetter vi turen hjemover, men jamen var det nu godt da at den andre båten skulde en annen vei. Før vi nærmer oss klubbhuset tar vi en innspurt. 10 kraftige tak kommanderer coxen: 1, 2, 3, 4, 5, 4, 5, 6, 7, 5, 6, 7, 8, 7, 8, 9, 9, 9 —10!! Så kommer til slutt: Årene — *langs* og vi siger flott innover den lille bukt, like inn i båtstøen.

I pinsen finner de tradisjonelle langturer sted. Studentene, som har forholdsvis lang pinseferie, drar gjerne på vikingetokt til Spreewald. Turen går til Königswusterhausen med Neue Mühle over Prieros og Teupitz. Det er en usedvanlig pen og interessant tur. De andre roere innretter sig med etappe-roning. Det vil si de ror lørdag og søndag, legger båten fra sig i et båthus underveis, og fortsetter så videre neste Week End.

På denne måte er flere turer blitt tatt til Springsee

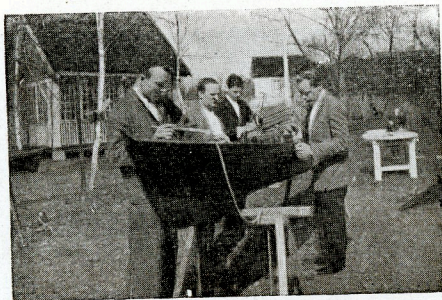
Utdrkningslag.

som vel er den vakreste innsjø i nærheten av Berlin. For å komme dit bøier vi av fra Prieros og fortsetter over Scharmützelsee med Bad Sarow gjennom en idyllisk kanal. Fra Springsee som er privat eiendom kan båten kjøres over land til Beskow og derfra kan turen fortsette nedover Spree forbi Fürstenwalde og tilbake til klubben.

Men roklubbens båter har også vært på andre tokter. Således var to mann i 1926 på en tre ukers tur med «Gjøa» med Stettin som mål.

En tur som gjerne tas den samme dag som det tyske romesterskap avholdes, er turen rundt Grünau. Vi ror da nedover Spree, over Müggelsee og videre til Cöpenick. Her bøier vi av til Grünau hvor regattaen holdes. Ifjor var der ca. 1200 roere som deltok og konkurransen var meget spennende. Tilbaketuren går over Dahme og Gosener Graben.

For kuriositetens skyld kan også nevnes en tur

Vårarbeide.

som blev tat en gang via Königswusterhausen til Motzner See. Her viste badelivet sig å by på en ikke absolutt støtende, men uvant og meget utvungen, liketil form.

Ut på sensommeren ifjor satt roerne en aften inne i huset for å undgå de påtrengende mygg. Det ulmet på peisen og over ansiktene lå et drag av stille ro. De fleste tenkte på sitt, enten det nu var kurser, det ene eller annet slags broarbeide, eller noget annet. Plutselig hører de en båt legge til og et øieblikk efter triner 3 merkverdige karer inn. De så ut som straffanger der de stod i døren, bare oplyst av det svake skinn fra peisen. Ingenting på hodet. Overkroppen dekket av en stramtsittende genser med stempel: Rahnsdorfer Rettungswache, over hele brystet. Uformelige bukser av ubestemmelig stoff. Ingen strømper. Sko med hyssing og av de vidunderligste fasonger. På denne måte gjorde ifjor Aarøe, Wiig og Hansteen sin entré efter å ha vært borte på langtur med «Lom» i 3 måneder hver lørdag og søndag. Det er besynderlig hvor opfinnsom man kan være når det gjelder å finne en grunn til å feste eller bevilge litt ekstraforpleining. Alle grep nu

denne anledning til å få sig en improvisert smaus. En kurer blev sendt efter en flaske «Asbach Uralt» og cigarer, ny ved kom på peisen, og så måtte de sist ankomne fortelle fra sitt fremstøt i ukjente trakter.

Turen gikk nedover Spree til Berlin. Derefter gjennom byen forbi slottet, tvers igjennem Unter den Linden og forbi Westhafen. Derfra på Teltowkanalen og opover Havel til Oranienburg. Videre opover til Neu Ruppin og Alt Ruppin. Derfra på kanaler til forskjellige Märkische sjøer. Med automobiltransport til Rheinsberg med det historiske slott og videre til Lüchen og de Mecklenburgske sjøer. «Lom» holdt godt, skjønt den nu egentlig er verdig til å pensjoneres. Av og til knaket det forresten mistenkelig. Et par ganger måtte den repareres og siste gang, merkelig nok, hos en likkiste-snekker.

På den siste etappe på tilbaketuren var været svært rough. Ved inngangen til Müggel-See, som er en av de dypeste sjøer i Tyskland, var stormsignal heist og vaktbåten rådet bestemt fra overfart. Båten var da bare en times vei fra klubben og det syntes for galt å bli hindret bare av dårlig vær. Efter en kort rådslagning la båten tross alt i vei. Fullastet som den var måtte den styres med den største forsiktighet. Kursen blev lagt tvers over sjøen og i spent taushet skjøt båten fremover med vinden i ryggen. Da de var kommet over halvveis og det fremdeles gikk godt, begynte det å hagle med vitser og i motsetning til barometret stod humøret meget høit. Men snart blev det nok bare alt for tydelig at nu først var de kommet inn i det

farlige belte. Bølgene blev stadig større og nærmet sig mere og mere ripen. Et øieblikk efter veltet en voldsom sjø inn i båten og nu satt de i vann til anklene. Båten blev tung å ro, og det gjaldt bare for enhver pris å styre mot land. Nu veltet nok en sjø innover ripen, og snart en til. Roerne så hvordan båten langsomt sank under dem, og de selv blev liggende igjen i sjøen. Det lykkedes å komme løs av fotremmer og roline, og så lå de der og holdt sig fast til hvelvet, mens de så hvordan båtenes øvrige innhold stolt seilte på bølgetoppene. Efter en kort tid fikk de øie på en seilbåt som styrte like bort til dem og av denne blev de så fisket op, den ene efter den annen. I den forrykende storm krevet dette imidlertid en meget vanskelig manøvrering av seilbåten, så det var først efter flere forgjeves forsøk at endelig den tredje roer blev halt inn i båten. Da var det også såvidt hans hode ikke blev kraset mellem robåten og seilbåten. Roerne blev bragt til Rahnsdorfer Rettungswache, hvor man stod ferdig med varm kaffe og sogar en hjertestyrkning.

Efter en grundig frottering og efter å ha fått tørre klær begynte de å forhøre sig nærmere om hvordan situasjonen lå an. Det viste sig at de fra utkikstårnet hadde fulgt roerne i kikkerten hele veien. Da båten sank var redningsstasjonens egen motorbåt på vei til nogen andre skibbrudne så det blev en privat seilbåt som tok sig av de norske roere. Samme dag blev 19 personer fisket op av denne redningsstasjon. Når undtas et par dresser, en regnfrakk og en del romateriell blev det meste av «Lom»s last berget. Denne del av assistansen blev besørget av den nevnte seilbåt, av redningsstasjo-

Romantikk.

17de mai 1909.

nens motorbåt og en stor øvelsesbåt med hvitklædde matrosgutter under kommando av en styrmann.

I en Friedrichshagener avis stod der næste dag en notis om de norske roere som «trotz Warnung» hadde begitt sig ut på Müggel See.

Den følgende søndag var de tre norske roere igjen på redningsstasjonen, men denne gang for efter beordring å melde Den Norske Roklubb inn i den forening som driver Rahnsdorfer Rettungswache. De fleste roklubber er tilsluttet denne forening og de største klubber sender hver uke skiftesvis noen av sine medlemmer, som frivillig og uten godtgjørelse overtar vaktholdet der hvor foreningen har sine stasjoner. De 3 roere overrakte også en gave til seilermannskapet og avla visitt på Sjømannsskolen, hvor det blev lagt vekt på å berømme styrmannens

17de mai 1916.

og guttenes dyktighet og elskverdige imøtekommenhet.

FESTER

Foruten de almindelige lørdagskvelder vil de fleste medlemmer tenke tilbake til de mange sildeaftener og pølsefester som holdtes i klubbhuset, særlig ved åpningen og slutningen av hver rosesong, og 17. mai- og St. Hansfester, med stor deltagelse fra den norske koloni. Festene på stiftelsesdagen vil også være i friskt minne. Som eksempel på klubbens popularitet kan nevnes at ved «Fram»s innvielse, var der ca. 100 norske til stede med minister von Ditten i spissen. Som tegn på klubbens gjestfrihet, forteller et medlem, kan der nevnes at der til en fest i juni 1913 blev innbudt alle venner og venner fra den norske koloni, samt tyske, danske,

svenske og finske bekjente. Om formiddagen hadde vi som mottagelsesrum arrangert en bar på verandaen i 1ste etasje i norske farver og alle optredende i baren var klædd i norske farver.

I årenes løp er flere av koloniens 17. mai fester blitt feiret ute i roklubben. I de senere år er man gått over til en enkel og alltid overordentlig vellykket fest for medlemmer med damer.

Torkell Ruud forteller om en 17. mai fest i klubben:

Forberedelsene var store. Haven blev pyntet med flagg, vimpler og serpentiner. Stor nervøsitet blandt medlemmene. Om natten sov et par av gutta i forfjamselsen med skoa på. Dagen oprant med strålende vær. Det var så komisk å se på gutta. Alle sammen så de så søte ut idag. Pene, rene og nybarberte. Klær viste det sig også at de var i besiddelse av. Ellers er antrekket i roklubben som bekjent meget spartansk.

Festen begynte så med kaffe, kaker og likør ved langbord i haven. Et par taler naturligvis. Så stillet 17. maioget op på gressplen og med gutta, med flagg på toppen av årene i spissen, vandret vi den tradisjonsrike vei til «Neuer Krug» og rundt kvar-talet, til naboenes årlige forbauselse og bikjenes store «Aufregung».

Vel tilbake entrer Hauge talerstolen. (Hvem skulde i den imponerende talerstol gjenkjenne vår vaklende gardintrapp.) «Nor-r-r-ske kvinner-r-r og nor-r-r-ske menn — —» Plutselig hører vi et tordenlignende brak. Grunnen gynget. Alles øine rettes mot himmelen og «kjemikeren» som skulde besørge

17de mai tog.

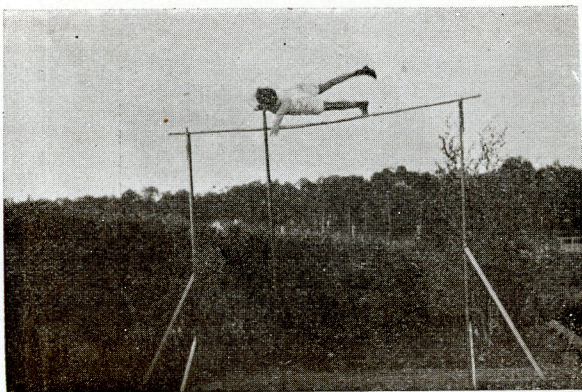
salutten, kom langsomt ned fra skyene. Blandingen hadde nok vært vel sterk denne gangen.

Så er det Bowle, dans, padling og promenadering for å kunne vise de tilstedeværende gjester (damer) den nærmeste omegn. Guttene kjekker sig. Strekker på årene så det suser i skjegget, og det nyvaskede flagg blafrer i vinden. Til slutt nattmat. I tussmørket følges så damene og de andre gjester til siste tog, på stasjonen, gjennom en idyllisk furuskog langs Dämmeritzsee, til Erkner.

De bolde roere fortsetter så langt utover natten — med å vaske op og rydde.

Man går til køis og til slutt hører man bare den taktfaste snork fra de forskjellige båtlag, mens roklubbens trofaste frosk synger sitt evige melankolske kvekk-kvekk.

Sommeren 1931 arrangerte roklubben også en meget vellykket midtsommerfest hvor der var ca. 50 personer til stede.

Ikke så verst!

SPORT

Foruten den kjære rosport finner man også anledning til å dyrke forskjellig annen slags sport. F. eks. kulestøt, diskoskast, spydkast, stavsprang, brytning i alle variasjoner, kappløp etc. Under krigens drev man den sport å klatre op i flaggstangen og berøre kulen. Prisen herfor var 1 Mark, men da stangen efter en slik manøver fikk en knekk blev denne sport innstillet.

ANEKDOTER

Mange av de brev som er innkommet til klubben i anledning 25 års jubileet, inneholder anekdoter, og næsten alle i forbindelse med klubbens kjære eldorado. Dessverre kan vi ikke finne plass til alle de humorfylte historier i forbindelse med den årlige renovasjon.

Karl Wiese forteller om hvorledes han i 1917 ved hjelp av gassmaske gikk til flytning av søp-

pelhaugen. Dens uhumskheter blev lagt på en stor flåte, naturligvis uten flagg. Han tok flåten på slep og rodde utover kanalen, men det viste sig å være vanskeligheter med å få snudd flåten rundt, og ikke lot den sig senke. Først da fortelleren og sculderen var gått rundt med flåten, lykkedes det ham å få utført denne sin ubehagelige jobb.

Tre modige menn feiret julaften i klubben 1919. Veggene blev klædd med tepper og der blev fyrt godt, så varmen og stemningen var til stede. Vannstanden var høi den vinter, så de tykkihudede måtte ro rundt i kjøkkenet for å koke.

Fra en januarovernatting sees i dagboken:

Det er mye kallere i kakkelovnen enn i januar, ca. 20 grader kulde. . . Venter med lengsel og smerte på sommeren eller en korketrekker.

ARBEIDER

Gutta var ikke sene lørdag middag med å komme sig ut til Hessenwinkel, til det nyokkuperte stykke Norge, og det var mere arbeide enn roning de første år. Forøvrig viser klubbens arkiv at man ikke alltid utførte de nødvendige arbeider til rett tid. Således foreligger der et dokument med embedssegel og bygningspolitiets stempel, hvorav det fremgår at klubben blev ilagt 5 Mark i bot subsidiært 3 dagers fengsel for at det til kjøkkenavfall benyttede søppelhull ikke var forskriftsmessig anlagt. Det fremgår ikke av akten om mulkten blev betalt eller om formannen av den grunn måtte vandre i kasjotten. Såvidt bekjent er det den eneste gang roklubben har vært på kant med loven.

Den hårde virkelighet.

Under Bucher, Draeger og Haldings ledelse blev der av medlemmene utført et meget stort arbeide på grunnstykket. Da dette som tidligere nevnt lå så lavt måtte der påfylles jord og ikke mindre enn 7 lekterladninger eller 900 kbm. måtte av medlemmene fordeles jevnt og stampes fast. Den sten som fantes i jorden blev samlet og brukt som underlag til cementgulvet, som blev støpt i båthuset av medlemmene selv.

Det fortelles at Halding, på grunn av sin iver og energi samt sitt aldri sviktende humør, hadde en egen evne til å få medlemmene til å yde sitt ytterste.

Under Kollbyes formannstid blev der innført det system at der måtte innføres et visst antall arbeidstimer om våren med pussing og lakkering av båtene, arbeide i haven og rengjøring i huset før det var

tale om å komme i båt. Systemet viste sig å være meget virkningsfullt.

Av større arbeider som blev utført kan nevnes: Påfylling av 260 kbm. jord på tomten, oppløftning av huset som var sunket betydelig, pålegning av ny papp på båthuset, flytning av eldorado etc., etc.

KLUBBLIVET

Kameratskapet blandt gutta i rokklubben er noget for sig selv. Allerede efter et kort samvær der ute er det som om man hadde kjent hverandre i lengere tid, og mange er de bekjenskaper som er sluttet mellem folk fra hele landet. Det er sogar flere eksempler på at medlemmer som er blitt kjente i klubben sammen har startet forretning som kompanjonger.

Hele året rundt kommer medlemmene sammen hver torsdag aften for å få sig en lun passiar, spille kort eller underholde sig på annen måte. I de senere år har møtestedet vært: Corso, Fischer, Steinplatz og igjen Fischer. De siste år har medlemmene møttes på Savigny-Eck, hvor verten holder norske aviser for dem.

Den faste stab av medlemmer har for det meste bestått av studenter, mange ved den tekniske høiskole. Disse blir gjerne 4—5 år i Berlin.

I 1924 til 1927 var der et stort antall tannlægestuderende (tannlægestudentene gikk blandt teknikerne under betegnelsen «Zahnklempner») og i denne tid var der et muntert rivaliserende forhold mellem disse to kategorier av academici.

I de siste år har klubben kunnet glede sig over

Grand toilette.

å telle en rekke av de fastboende eldre av kolonien som sine medlemmer.

Klubben betyr fremdeles for de studerende et stykke Norge, hvor de kan tilbringe sin Week-End, og drive sund sport i herlige omgivelser, som de mange sjøer og kanaler gir så rik anledning til. Klubbens dagbøker er fylt av varme avskjedsord fra medlemmer som med tungt hjerte forlater roklubben.

I anledning klubbens 25 års jubileum, er der kommet en rekke brev og hilsener fra eldre medlemmer. Følgende utdrag viser hvordan medlemmene fremdeles har klubben og klubblivet i kjær erindring:

«Det er riktig det unge Norge som møtes på hytta i Hessenwinkel, fra studenten ved høiskolen til den utdannede ingeniør, bank- og forretningsmann, fra alle landets kanter.

Det er lørdags kveld. En liten rotur er allerede ekspedert, og mens nu aftensmaten fordøies, sitter

man samlet 12—15 mann, dels langs langbordet, dels plassert i de gode stoler rundt peisen, og diskuterer dagens tema. Senere på kvelden kan det hende at en eller annen restaurant langs Spree opsøkes. Her får gutta da anledning til en svingom og et godt glass øl.

Det er søndag morgen og et underlig liv begynner å utfolde sig. Det er ikke som på en ekserserplass hvor alle mann må stå op på et gitt signal. Nei, den som våkner først og finner at solen står passelig høit, han vekker de andre, men ikke verre enn at syvsoverne får sove videre enda en stund. Dermed forsvinner den ene efter den annen med et søvnig jesp i døren, og litt efter hører man dumpe plask i vannet. Det er det første morgenbad. Det annet følger straks efter og består i å gå under dusjen og vaske sig ren, for dessverre kan vi ikke rose oss av å ha det samme klare vann som fjordene har hjemme. Nu først er gutta blitt helt våkne. Vårt norske flagg går til topps, kaffen settes på i en fart, og litt senere dufter det deilig av kaffe, stekt flesk og speilegg.

Alt er ferdig, og frokosten inntas ute i haven, hvor gutta, kun itrukket en badebukse, samtidig sitter og soler sig. Ja, for sol og varme har man mere av her enn hjemme. Herlig er det å tilbringe en hel dag på denne måte, slik at en virkelig kjenner hvor godt en da har av sommeren. Efter frokosten: Opvask av 2 mann, 1 mann gjør rent i soverommene og resten bringer båtene i orden for dagens tur. Til klubbens ære skal det sies at disiplin og orden hersker det overalt.

Båtene er satt på vannet og mannskapene plas-

Ved peisen i 2den etasje.

sert. Der kommanderes: «Legg ut! Ro — vekk!» Så følger gjerne et: «Rett i ryggen, gutter!» Gutta strammer sig op og drar hårdt i årene.

Litt efter ser man 3 firere under norske flagg, i god fart opover Spree. Gutta, i sorte badebukser og brunstekte kroppar, ser godt ut og har en blanding av alvor og skjemt i øiekroken. Søndagsturene dreier sig i almindelighet om ca. 30 km. Halvveis gjør man så holdt ved en restaurant ved vannkanten, fortøier båtene, går på hodet i vannet og styrker sig efterpå med et glass øl, for uten øl kan man vanskelig leve i Tyskland.

Ut på eftermiddagen er man atter tilbake til hytta igjen. Potetene settes over, båtene trekkes op og gjøres i stand, ennu en dukkert, og så hører en på lang vei sutringen fra 6 stekepanner, blandet med et og annet visdomsord angående kokekunstens finesser. I almindelighet gjelder her den regel at selvlaget mat er vellaget.

Middagen inntas inne i peisestuen. Samtalen stilner av — hm! Maten var nok vellykket idag også, skjønner jeg. Så kommer kaffen på bordet i haven, grammofonen skravler, snadden tas frem og diskusjonen kommer atter i gang, alt mens man plasserer sig i de gode liggestolene rundt kaffebordet.

Solen kaster sitt siste skjær over gutta efter en strålende solskinnsdag ute i det fri, — samtalen stilner litt av for en stund, og solen forsvinner bak skogen i vest. Så fires det norske flagg. Ennu sitter de ute i haven en time eller to og prater og føler det som her virkelig er et stykke Norge. Så er det blitt tid til å gå, og kursen settes atter innover mot Berlin. En vellykket søndag er til ende.»

Kåre Dahl.

«Vi som var med i de første år glemmer aldri roklubbens betydning for oss som var unge den gang; de kjære minner fra de friske roturer gjennom kanalene og over sjøene, fra livet ved peisen, vil alltid være uforglemmelige for oss.

Måtte roklubben bringe generasjonene av idag og fremover den samme glede som den bragte oss.»

Arne Eide.

Schön ist das Leben.

«Det var som et pust fra Norge hver lørdag når vi lukket op døren til 2nen etasje og kjente duften av de halvveis opbrente furustubber på peisen.

Som et eksempel på medlemmenes kokekunst nevner man ing. Reimers' prektige bergenske «Pus-pas» (får i kål). Høidepunktet etter en sådan rett var i 1912 å sitte «foran peisen med pipa i fleisen».

Dipl. ing. A. Tofte Thuesen.

«Jeg har bare et eneste stort strålende inntrykk fra roklubben vår i Berlin, av det lune koselige kameratskap, anstrengelser og hvile og herlige turer over sjøer og elver midt i et yrende liv. Disse små opplevelser i naturen talte sitt eget tydelige sprog til oss alle, under det bevegede liv vi dengang levte i i Berlin.»

G. Stousland.

Torsdags aften hos Fischer.

«Jeg regner de minner jeg har fra de utallige roturer og det hyggelige samvær med blandt de lyseste og kjæreste erindringer fra mitt Berliner-ophold.»

Per Paaske.

«Der har vært sildeaften med ferske poteter og øl på fat. Ut på natten blev roerne vekket ved at folk rumsterte på verandaen og tok til sig av det dyrebare øl. Alle mann ut i nattdrakt og jakten på øltyvene begynte. Herunder utmerket ing. Roll sig som en overmåte dyktig sprinter og distanserte overlegent sine klubbkamerater og nådde ganske alene op til fiendens rekke. Tyveknektene, som var bevebnet med stokker, innså imidlertid hurtig at de kunde opta kampen mot Roll, hvis eneste vern var hans nattskjorte, og de vendte sig med velde

Trekkspillåt.

mot den lett bevebnede. Roll, den flyvende nordmann, måtte hurtig retirere i sitt flyvende gevant, og søke sikkerhet hos sine etterblevne klubbkamerater, som veltet sig på marken i latter over situasjonens komikk, og under denne munterhet forsvant tyvene.»

Arne Eide.

Et gammelt medlem blev anmodet om å sende nogen billeder og sendte oss følgende karakteristiske linjer:

«Jeg har rotet gjennom mine gjemmer, men kan dessverre ikke finne nogen films. Jeg har jo selvfølgelig fotografier i mitt album, *men de er så kjære erindringer for mig, så jeg nødig vil gi slipp på dem.*

Jeg kikker ofte på de fotos jeg har i behold og ser med glede de kjære ansikter igjen, minner fra den tur og den begivenhe. Et herlig liv i friluft,

«Eine Weisse mit».

enten solen stakk så skinnen fløi av som snefyller på armer, hals og rygg, eller regnet trommet ned på kalotten, så røde striper rant som blod nedover nyvaskede (?) roskjorter. Jeg lengter i hvert fall tilbake til den tid, og jeg misunner av et opriktig hjerte de som har anledning til å ro der nede.»

«Til slutt vil jeg få lov til å takke dem som nu varetar klubbens tarv og si, at selv om vi bor langt fra Berlin så følger vi klubbens ve og vel med åpne øine. *Så vant som jeg har vært med friluftslivet forstår jeg ikke hvorledes jeg skulde ha klart mig i Berlin uten å ha roklubben å ty til.*»

Justus L. Reimers.

MEDLEMSFORTEGNELSE

Æresmedlem:

Minister Thor von Ditten, Skravestadverket pr. Sandefjord.

Livsvarige aktive medlemmer:

1. Amundsen, P. F., ingeniør, Oslo.
2. Andvig, Johannes, ingeniør, Oslo.
3. Brekke, Guttorm, dr. ing., Johnson City, U. S. A.
4. Draeger, Edvard, arkitekt, Berlin.
5. Eide, Arne, arkitekt, Oslo.
6. Grude, Johan Garman, direktør, Stavanger.
7. Hanssen, Klaus S., ingeniør, Bergen.
8. Høy, Alfred S., ingeniør, Kopperåen pr. Trondheim.
9. Høy, Iver H., direktør, Kopperåen pr. Trondheim.
10. Høy, Oluf, redaktør, Fredrikstad.
11. Kollbye, Haakon, ingeniør, Fredrikstad.
12. Morgenstierne, Christian Munthe av, arkitekt, Oslo.
13. Ortwed, Vilhelm, ingeniør, Buenos Aires.
14. Swang, F., sekretær, Oslo.
15. Tallaksen, T. Lochner, agent, Oslo.
16. Wiig, Monrad, ingeniør, Berlin.

Livsvarige passive medlemmer:

1. Bernt, Alf, ingeniør, Drammen.
2. Due, Erling, ingeniør, Hafslund pr. Sarpsborg.
3. Erichsen, A. M., ingeniør, Berlin.
4. Falck-Muus, Fr., ingeniør, Trondheim.
5. Gedde-Dahl, Wilhelm, tannlæge, Oslo.

6. Hanssen, Caspar F., ingeniør, Oslo.
7. Hesstvedt, Leiv, disponent, Oslo.
8. Hiorth, Erling, arkitekt, Holmenkollen.
9. Holm, Thorvald, kjøpmann, Oslo.
10. Jacobsen, Carl, kjøpmann, Trondheim.
11. Jacobsen, C. A., kjøpmann, Trondheim.
12. Jenssen, Wilhelm, dr. ing., Trondheim.
13. Johanssen, Richard, direktør, Oslo.
14. Kahrs, Sigurd Gran, ingeniør, Bergen.
15. Kielland, Øivind, ingeniør, Brevik.
16. Kjeldsen, B. Wesmann, Oslo.
17. Knudsen, Jens, ingeniør, Berlin.
18. Kvadsheim, Erling, grosserer, Stavanger.
19. Paaske, Peter T. M., Oslo.
20. Rafn, Robert, dr. ing., Moss.
21. Rafn, Willy, dr. ing., Vevey, Schweiz.
22. Reimers, Justus, ingeniør, Bergen.
23. Ring, Peter, kontorchef, Oslo.
24. Roll, F., ingeniør, Oslo.
25. Romsøe, P., grosserer, Stavanger.
26. Schibsted, Helge, ingeniør, Syracuse, U. S. A.
27. Schultz, Fred. W., arkitekt, Oslo.
28. Seeland, Karl, direktør, Berlin.
29. Thinn, Ludvig, Oslo.
30. Thuesen, A. Tofte, ingeniør, Oslo.
31. Wilhelmsen, W. J., direktør, Oslo.

- Aag, Finn, tannl., 1924—1927, Trondh.
Aars, L. Andersen, 1908, Syversfjellet,
Vinderen pr. Oslo.
Abel, Nils H., stud. ing. 1926—1930,
Berlin.
Abrahamsen, Sigvard, redaktør 1918—
1920, Berlin.
Agerup, Filip E., 1916—1917, Oslo.
Aigeltinger, Helmuth, 1917—1919, Oslo.
Amundsen, P. F., ing., 1909 (livsv.
passiv 1919), Oslo.
Andersen, Asbjørn, 1924, Oslo.
Andersen, Birger, tannl., 1920, Oslo.
Andvig, Johannes, ing., 1915—1916
(livsv. aktiv 1919), Oslo.
Arentz, Thorleif, ing., 1910—1913, Hol-
menkollen.
Askvig, dir., 1913, Oslo.
Aune, Ivar 1923—1924, Dunquerque.
Aarøe, Hans, Korsan, 1920—1931,
Cappelen, ing., Oslo.
Christensen, Håkon, ing., 1908—1912,
Oslo.
Corneliussen, Erling, 1923.
Christie, pastor, 1918—1919.
Dahl, Kaare, Trondheim.
Dahl, Olaf, kjøpmann, Trondheim.
Dahl, Hans, prof., 1908—1919, Bal-
holm i Sogn.
Dahm, Arvid, ing., 1914, Billingstad.
Diesen, Wilh.
Ditten, Thor von, fhv. minister, 1908
—1920 (livsv. aktiv 1920, æresmedl.
1925), Sandefjord.
Draeger, Edvard, arkitekt (fra 1908
livsv. aktiv), Berlin.
Due, Erling, ing., 1916—1920, Hafs-
lund pr. Sarpsborg.
Ebert, Leif, 1924—1924, Oslo.
Eckhoff, Ragnvald, tannl., 1924—1927,
Oslo.
Egidius, 1912—1913.
Eide, Arne, arkitekt, 1907—1909, 1913
—1916 (livsv. aktiv 1919, Oslo.
Ellerhusen 1907.
Ely, Henrik, ing., 1916—1917, Oslo.
Erichsen, A. M., ing, 1913—1917—1931,
Berlin.
Eriksen, E. Lunne-
Esmarch, Aug., utenriksråd, 1920—
1922, Oslo.
Falck, Frithjof, ing., 1915—1917,
Trondheim.
Falck, jnr., Thom., 1922—1923, Stvgr.
Falck-Muus, Fr., ing., 1918, Trondheim.
Falck-Ytter, Chr., 1917.
Finckenhagen, 1908—1909.
Finne, løytnant, 1912.
Ferslew, Bernt, ing., 1908—1909, Oslo.
Fjeld, H., 1915—1916.
Fleischer, H. G. 1912.
Fossum, Trygve, dir., 1916—1931,
Berlin.
Franck, Harry, ing., 1909—1915.
Furuholmen, Thor, ing., 1925—1928,
Oslo.
Gedde-Dahl, Wilh., tannl., 1916—1919
(livsv. passiv 1919), Oslo.
Gilboe, Sverre, tannl., 1926, Oslo.
Gottschalk, Walter, 1912—1913, Bestun.
Gram, Carl F., ing., 1925—1928, U.S.A.
Grevstad, Finn, stud. ing., 1929—1931,
Berlin.
Grude, Johan Garman, dir., 1912—1919,
Stavanger.
Grude, Rolf, tannl., 1926—1928,
Stavanger.
Gundersen, Aasmund, 1922, Oslo.
Håland, Thor, 1923, Stavanger.
Hagerup, Trygve, læge, 1916—1920,
U. S. A.
Hammer, Birger, pianist, 1912—1914,
Berlin.
Halding, Henrik, arkitekt, 1911—1916,
Bergen.
Halding, O., ing., Oslo.
Hall, Hans, 1917, Berlin.
Halvorsen, Elling, 1913.
Hansen, Eilif, 1913.
Hansen, Georg, fullm., 1920, Berlin.
Hansen, Sverre, 1911—1912.
Hanssen, B.
Hanssen, C. F., ing., 1911—1918 (livsv.
passiv 1919), Oslo.
Hanssen, Klaus S., ing., 1907—1911,
Løkkens verk.
Hanssen, Serck E., 1916—1917, Bergen.
Hansen-Bauer, sogneprest, 1919,
Hvaler.
Hansteen, David, bankmann, 1927—
1931, Oslo.
Hartmann, Gunnar, ing. dir., 1907,
Oslo.
Hasselmann, Rudolf, 1914, 1920, Berlin.
Heger, B., ing., 1916, V. Aker.
Heggemsnes, 1911—1912, Oslo.
Hesselberg, Anton, 1920.
Hennie, Leif, 1928, Oslo.
Hesstvedt, Leiv, disp., 1922, Oslo.
Hesstvedt, Sindre, 1927—1928, Oslo.
Hiort, Halvard, ing., 1909—1914, Oslo.
Hiorth, Erling, arkitekt, 1923, Holmen-
kollen.
Holm, Thorvald, 1916—1920, Oslo.
Houm, Per, ing., 1929—1930, Oslo.
Holwech, W., dr. ing., 1913, Oslo.
Hubert, F. Klem, 1912.

Huitfeldt, minister, 1912—1916, København.
 Høst, Arne, 1928, Trondheim.
 Høstmark, Løwe, 1915—1918, Gjøvik.
 Høy, Alfred S., ing., 1907, Kopper-
 åen st.
 Høy, Iver H., ing., Oslo.
 Høy, Oluf, 1907, Fredrikstad.
 Høyer, B., ing., 1912, Oslo.
 Ibsen, Harald v. d. Fehr-, ing. 1912—
 14, Fjøsanger pr. Bergen.
 Imerslund, Th., 1919—1919.
 Isaksen, Arne, bankmann, 1917—1918,
 Bestun.
 Jacobsen, Carl, 1919, Trondheim.
 Jacobsen, Harald, kons.sekr., 1921—
 1931, Berlin.
 Jacobsen, Walter W., kontorchef, 1922
 —1923, Oslo.
 Jensen, Nils E., 1924—1925, Stavanger.
 Jensen, Wilh., ing., 1913—1924, Trond-
 heim.
 Jespersen, Rolf, tannl., 1924—1926,
 Tønsberg.
 Johnsen, Birger, bankmann, 1922—
 1924, Bergen.
 Johnsen, Finn, 1924—1925, Bergen.
 Johnsen, Harald, 1910—1916, Berlin.
 Johnsen, Sigurd, 1909—1916, Berlin.
 Johnson, R., 1913, 1918, Berlin.
 Johansen, Richard, dir., 1910—1917
 (livsv. passiv 1919), Oslo.
 Johrdal, A., ing., 1913—1917, New
 York.
 Kahrs, Sigurd Gran-, ing., 1916—1919
 (livsv. passiv 1919), Bergen.
 Kavlie, Birger A., disp., 1922—1924,
 Oslo.

Kielland, Øivind, ing., 1916—1919
 (livsv. passiv 1919), Brevik.
 Kjeldsen, 1910—11.
 Knudsen, Jens, overing., 1909—1917,
 Berlin.
 Knudsen, Kurt A., ing. 1910—1914.
 Knudtzon, Nic. H., ing. 1907—1909,
 Oslo.
 Kobberstad, Per, tannlæge, 1925—1928,
 Sarpsborg.
 Kolbe, 1911.
 Kollbye, Haakon, ing., 1916—1931
 (livsv. aktiv 1929), Fredrikstad.
 Krohn, Cordt (død).
 Kvadsheim, Erling, gross, 1919,
 Stavanger.
 Kverum, Harald, trafikkinsp., 1929—
 1931, Berlin.
 Lehmann, Henrik, 1910, Bergen.
 Lie, Odd, tannlæge, 1926—1927, Bergen.
 Lie, Øistein, skuespiller, 1925—1927,
 Oslo.
 Lude, Ole, 1915, Bergen.
 Ludvigsen, Fritz, ing., 1916—1926,
 Drammen.
 Lund, Jens M., 1917—1918, Oslo.
 Lund, T., 1907—1909.
 Lühr, 1912.
 Lysell, Olaf, kontorchef, 1920, Oslo.
 Løken, 1908—1909.
 Mathiesen, 1910.
 Melberg, R., 1928, Oslo.
 Meyer, Anders, tannl., 1926—1927,
 Bergen.
 Middelthon, Finn, 1922—1923, Eger-
 sund.
 Moestue-Huseby, Birger, ing., 1922—
 1923, Horten.
 Moe, 1911.

Mogstad, Anders, 1920, Alesund.
 Molander, 1915.
 Morgenstjerne, Chr. Munthe av, arki-
 tekt, 1908—1916 (livsv. aktiv), Oslo.
 Morgenstjerne, Georg, 1916, Oslo.
 Mæhle, Helge, 1928, Stavanger.
 Nannestad, Leif, ing., 1922—1923,
 Gaupen p. å.
 Nielsen, Olaf, ing., 1909—1910, Skien.
 Nicolaisen, B., ing., 1908—1910, Fre-
 driksvern.
 Nielsson, Niels, 1928, Oslo.
 Nissen, Thorleif, ing., 1921—22.
 Normann, A., kunstmaler, 1908—1917
 (død).
 Næss, Reidar, ing., 1920—1923, Odda.
 Offerdahl, L., sekr., 1920—1921, Oslo.
 Olsen, Selmer, ing., 1912—1915, Jørpe-
 land pr. Stavanger.
 Olsen, T., overing., 1912—1914, Hamar.
 Olsson, Rolf, Berlin.
 Onsager, Per, ing., 1928—1930, Bel-
 fort, Frankrike.
 Ortwed, Vilhelm, ing., 1907—1916
 (livsv. aktiv første formann).
 Ording, Hans, prest, 1913—1916, Oslo.
 Ottesen, Eyvind, 1922—1923, Trond-
 heim.
 Oxaal, 1908.
 Páske, Peter T. M., 1908—1917 (livs-
 passiv), Oslo.
 Parmann, 1908—1909.
 Petersen, Halvdan, 1909—1911.
 Piene, Franz, 1922—1923, Trondheim.
 Platou, Frithjof, arkitekt, 1929, Oslo.
 Prytz, 1910.
 Qvenild, Kåre, ing., 1926, Oslo.
 Rafn, W., dr. ing., 1910—1918 (livsv.
 passiv), Schweiz.

Rafn, Robert, dr. ing., Moss.
 Racklev, Anders, komponist, 1912—1915, Kjøbenhavn.
 Romsøe, Ingolv, 1918—1920, Stavanger.
 Rasmussen, Oscar, tannlæge, 1916.
 Rehmann, 1909.
 Reimers, L. Justus, ing., 1910—1914, 1919—1920, Bergen.
 Ring, Peter, kontorchef, 1917—1919, Oslo.
 Ringnes, Fr., ing., 1915—1918, Oslo.
 Ringkjøb, Erling 1928, Stavanger.
 Rode, ing., 1914—1915, Kr.sand S.
 Roll, ing., 1907—1916 (livsv. passiv 1919).
 Rosendahl, W. T. Harmens, 1916, 1917, Ruud, Torkell, Berlin.
 Rusten, Audun, 1917—1922, Berlin.
 Ræder, tidl. leg.sekr., Bln., 1912—1916, Oslo.
 Saanum, Einar, 1919—1920.
 Sandlin, H. M., 1908.
 Schibsted, Aage, ing., 1912—1913, Oslo.
 Schibsted, Helge, ing., 1912—1919, U. S. A.
 Schirmer, Ernst, arkitekt, 1919—1920.
 Schnittler, Gudmund, løytnant, 1919—1920.
 Schive, P. Fred, disp., 1913—1917 (død).
 Schipmann, H., direktør, 1911—1917 (død).
 Schlösser-Möller, 1927—1928, Antwerpen.

Smith, C., konsul, 1912—1931, Berlin.
 Smith, A., ing., 1912—1913.
 Schuchard, gen.konsul, 1909—1911 (død).
 Schultz, Fred. W., arkitekt, 1912—1915 (livsv. passiv 1919), Oslo.
 Solem, Lyder, o.r.sakf., 1921—1924, Oslo.
 Solli, Peder, 1920.
 Skagen, Chr., arkitekt, 1907—1915.
 Stene, Sverre, ingeniør, Oslo.
 Stenersen, Stener, ing., 1923.
 Steen, 1910—1912.
 Storm, E., 1908.
 Stousland, ing., 1910.
 Støren, Reidar, 1921—1923, Meldalen pr. Trondheim.
 Sundby, Arvid, arkitekt, 1921—1922, Oslo.
 Søhol, 1921.
 Swang, F., 1916 (livsv. aktiv), Oslo.
 Svanø.
 Seeland, K., dir., 1919, Berlin.
 Tallaksen, T. Lochner, 1917—1921 (livsv. aktiv 1920), Oslo.
 Tandberg, Arne, ing., 1912—1915.
 Tandberg, Arnt.
 Tillisch, Trygve, 1920—1923, Hamburg.
 Thin, Ludvig, bankmann, 1916—1918 (livsv. passiv 1919), Oslo.
 Thomassen, Gunnar, stud. ing., 1926—1931, Berlin.
 Thorgalsen, Paul, bankmann, 1922.
 Thuessen, Arne T., ing., 1912—1919, Oslo.

Thorbjørnsen, 1915.
 Tornø, ing., 1912—1915.
 Torvig, Arne, 1920—1923, Ålesund.
 Troye, jr., Johan, disp., 1920—1931, Berlin.
 Ueland, Carsten, 1923.
 Ulleberg, Wilh. H., ing., 1922—1929, Oslo.
 Walter, Georg, stud. ing., 1925—1931, Berlin.
 Wedset, Trygve, 1915—1918, Oslo.
 Wesmann, Kjeldsen, B., (livsv. passiv 1919), Oslo.
 Wessel, Gunnar, ing., 1925—1929, Oslo.
 Wettergren, Michael, 1921—1922, Oslo.
 Wiig, Kurt, bankfullm., 1919—1920, 1924—1931, Berlin.
 Wiig, Monrad, overing., 1908—1921, Berlin.
 Wiig, Mons, ing., 1925—1928, Berlin.
 Wiig, Reidar, 1920, Ålesund.
 Wiker, Leif Røhme, ing., 1917, Stabekk pr. Oslo.
 Wiese, Karl, 1918—1919, Oslo.
 Wilhelmsen, W. J., dir., 1910—1918, (livsv. passiv 1919, Oslo).
 Wilhelmsen, Lars, arkitekt, 1912—1914, Oslo.
 Woxen, Victor, tannlæge, 1923—1926, Oslo.
 Wuthman, G., 1921—1923, Berlin.
 Berlin.

AKTIVE MEDLEMMER I 1931

Aarøe, Hans Korsan, kontorchef.
Bache-Wiig, Jens, generaldirektør, professor.
Christie, Johan, stud. ing.
Dahl, Kaare, handelsstuderende.
David-Andersen, Arne, handelsstuderende.
Erichsen, A. M., ingeniør (også livsvarig passivt medlem).
Flood, Håkon, ingeniør.
Fossum, Trygve, direktør.
Grevstad, Finn, cand. ing.
Gühring, Max, cand. ing.
Hansteen, David, bankkorrespondent.
Hauge, Philip, ingeniør.
Heyerdahl, Thv., direktør.
Jacobsen, Harald, konsulatsekretær.
Juel, Niels, handelsstuderende.

Kverum, Harald, direktør.
Mauritzen, Kjeld, kjemiker.
Moen, Alf, cand. ing.
Rafn, Jørgen, stud. ing.
Ruud, Torkell, bokholder.
Scheel, Arne, sendemann.
Skretting, Trygve, handelsstuderende.
Smith, C., konsul.
Talén, Bjørn, operasanger.
Thomassen, Gunnar, cand. ing.
Troye, Johan jr., direktør.
Walter, Georg, cand. ing.
Wiig, Curt, bankfullmektig.
Wiig, Monrad, ingeniør (også livsvarig aktivt medlem).

På roklobbens generalforsamling den 14. januar 1932, blev følgende herrer utnevnt til æresmedlem av klubben:

1. Nic. H. Knudtzon, overingeniør, Oslo.
2. Vilhelm Ortwed, ingeniør.
3. Christian Munthe av Morgenstierne, arkitekt, Oslo.

4. Harald Michael Bucher, ingeniør.
 5. Henrik Halding, arkitekt, Bergen.
 6. Edvard Draeger, arkitekt, Berlin.
 7. Haakon Kollbye, ingeniør, Fredrikstad.
 8. Trygve Fossum, direktør, Berlin,
- samt
Leiv Hesstvedt, disponent, Oslo, til «innbudt livs-
varig medlem».

Gram & Co. • Oslo